

SEMINARIE CAG-MOVI

3 EN 4 DECEMBER 2012

Beste collega's,

Ik heet u allemaal van harte welkom op het seminarie van de topambtenaren van de Vlaamse overheid. Het thema van onze tweedaagse is niet voor niets **“Samen besturen loont...voor u”**. De rode draad zal immers samenwerking zijn. Samenwerking op alle vlakken, namelijk horizontaal, verticaal, diagonaal binnen de Vlaamse overheid enerzijds én samenwerking van de Vlaamse overheid met de lokale besturen anderzijds. Morgen gaan wij de dialoog aan met een heel aantal gemeente- en OCMW-secretarissen over hoe wij van elkaar kunnen leren – en waar en hoe wij kunnen samenwerken.

Vandaag bespreken wij te gronde een aantal cultuurkenmerken die voor ons topambtenaren én voor de hele Vlaamse overheid van cruciaal belang zijn.

Het gaat om

- *wendbaarheid,*
- *ondernemende overheid,*
- *daadkracht,*
- *360° vertrouwen.*

Ik wil, als introductie, kort ingaan op een ander essentieel cultuurkenmerk namelijk *openheid*.

Openheid gaat er om dat wij:

- Organisatie- en domeinoverschrijdend samenwerken;
- Loyaal zijn aan de Vlaamse overheid;
- Kennis en vaardigheden uitwisselen.

Collega's, wij moeten DURVEN open te zijn!

“Durf”, dat wijst er op dat het niet vanzelf zal gaan, er is moed voor nodig om open te zijn.

“Open zijn” is een doel dat we moeten nastreven als Vlaamse overheid, maar is tegelijkertijd ook de manier waarop gecommuniceerd moet worden.

De stap naar openheid is niet evident. Elke organisatie, elke leidend ambtenaar zal meermaals geconfronteerd worden met situaties en handelingen waarbij het niet evident of makkelijk is om open te zijn. De reflex moet zijn dat men wel kiest voor openheid.

Openheid veronderstelt respect voor de ander en voor zijn mening. Bovendien heeft openheid enkel een meerwaarde wanneer we dingen eenvoudig en helder stellen. Openheid via complexe, onbegrijpelijke communicatie biedt geen meerwaarde.

Een attitude van openheid maakt het mogelijk dat wij over de grenzen van departementen, agentschappen, beleidsdomeinen heen met elkaar samenwerken. Dat houdt ook in wij niet telkens opnieuw het warm water uitvinden, maar dat wij zelf het warm water aan onze collega’s aanbieden – gratis en belangeloos, omdat wij weten dat wij daarmee niet alleen collegiaal maar ook efficiënt want kostenbesparend bezig zijn. Het houdt in dat wij beste praktijken doorgeven, dat wij niet telkens de ambitie hebben om voorop in het vizier van onze stakeholders of opdrachtgevers te lopen, maar dat wij de waarden van samenwerking en openheid belangrijker achten dan zelf te scoren.

Wie een dergelijke houding aanneemt, getuigt van loyaliteit ten opzichte van de Vlaamse overheid. Hij of zij wil dan immers dat de Vlaamse samenleving een zo goed mogelijke dienstverlening krijgt, voor een zo laag mogelijke kostprijs.

En in dit verband wil ik toch nog kort een thema aansnijden dat mij erg nauw aan het hart ligt.

Wij hebben het in ons ambtenarees “jargon” over **klantgerichtheid**, soms over **klantvriendelijkheid**. En onderliggend worden daarmee een aantal kenmerken bedoeld zoals kwaliteit, tijdigheid, flexibiliteit enz.

Maar collega's, 'Klantgerichtheid', is dat niet een term die net iets te veel uit de private sfeer komt, die het toenmalige Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in de negentiger jaren opgepikt en geïncorporeerd heeft, onder de invloed van een heel aantal privé consultants?

Hèbben wij wel klanten, zoals een bakker, een slager, een aannemer, een grootwarenhuis klanten heeft? Ligt de relatie tussen een overheid en zijn burgers niet anders en elders dan die tussen een ondernemer en de potentiële koper van zijn producten of diensten?

Wat ons als overheid onderscheidt van de private ondernemers, dat is dat wij staan voor het **algemeen belang**, voor de uitvoering en de handhaving van door de decreetgever en de Vlaamse regering goedgekeurde beslissingen.

Deregulering is vandaag een term die enorm op geld maakt maar ik zou toch een waarschuwing willen meegeven.

De regelgeving waartegen het meest geageerd wordt omdat ze de realisatie van projecten en de groei van de economie in de weg staat, is er precies gekomen omdat er in de jaren 70-80 een gebrek was aan regelgeving om een en ander in goede banen te leiden waardoor wanorde en blokkering van dossiers schering en inslag waren.

Als reactie daarop is er toen te betuttelend opgetreden en teveel bestuurlijke ballast gecreëerd, ik zal de eerste zijn om dat te erkennen. Daar moeten we hoe dan ook vanaf maar de balans mag niet te ver doorslaan in de andere richting.

Gemeenten, bedrijven en burgers moet voldoende rechtszekerheid geboden worden, de bestuurlijke willekeur van de jaren 80 mag niet terug keren, want dat zou wel eens, gezien de groeiende mondigheid van de bevolking en de juridisering van de samenleving, kunnen betekenen dat er niet minder maar meer projecten geblokkeerd geraken. Dat kan toch de bedoeling niet zijn.

Omwille van het maatschappelijke belang heeft de politieke overheid in de meeste gevallen voor ons beslist dat wij ons in een monopoliepositie bevinden. Zeldzaam zijn die openbare entiteiten die met de private sector moeten concurreren.

Waar wij moeten voor staan, beste collega's, dat is voor **dienstbaarheid aan de samenleving**. Wij moeten de samenleving diensten en producten bieden waarvan de politieke overheid beslist heeft dat die verstrekt moeten worden. En wij moeten dat doen op een zo efficiënt en goedkoop mogelijke manier. Ons oog en onze werking moeten gericht zijn op de burgers, de bedrijven, de gemeenten, de verenigingen, de scholen, de ziekenhuizen, ... u begrijpt mij. Wat wij niét moeten doen – en dat is een risico dat elke overheid loopt in de 'vette jaren' – dat is te veel naar onszelf kijken, te dikwijls met onszelf bezig zijn. Zeker in deze tijden van krapte en besparingen moeten wij onze blik naar buiten richten, ijveren voor concrete realisaties, voor voelbare effecten in de samenleving. En dat daarbij prioriteiten gesteld zullen moeten worden en keuzes zich zullen opdringen, dat is evident.

Dat is de lading die onder de vlag van dit seminarie schuilgaat. Als de titel van dit seminarie **“Samen besturen loont... voor u”** luidt, dan refereert die “voor u” naar onze samenleving in zijn geheel.

Dit, beste collega's, moet mee een leidraad van ons tweedaags seminarie zijn. Wij, overheden in hun algemeenheid, en alle ambtenaren ieder voor zich, zijn er voor het algemeen belang. Laat ons echte 'civil servants' zijn, dienstbaar aan de samenleving. En laat ons elke vorm van navelstaarderij uit onze werking bannen.